

frit mellem det Berg-Hørupske og det moderate Alderdomsforsørgelseslovsforslag, men jeg har sagt, at Situationen i 1890—91 var saaledes, at Sagen var modnet til en Løsning, at der maatte ske en Løsning, og at Befolkningen havde Valget mellem det Berg-Hørupske og de moderates Forslag; og at hvis de moderates ikke var blevet til noget, vilde det Berg-Hørupske Forslag have trængt sig frem til Sejr. Om det ikke var blevet i Marts 1891, saa var det maaske blevet i Marts 1892. Det har jeg sagt, og det hævder jeg er rigtigt, det er et Standpunkt, som jeg har hørt Venstremænd mange Gange hævde netop ganske, som jeg her har udtalt det.

Th. Larsen: Maa jeg sige til det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Sabroe), at jeg ikke har noget som helst Ansvar over for Sogneraadforeningen og ikke er Medlem af denne Forening. Jeg har erklæret mig villig til at holde Foredrag i Foreningen, naar man har anmodet mig derom, det er en Sag for sig. Hvorvidt mine Ord have frugtet, kan jeg selvfølgelig ikke have noget Ansvar for. Naar det ærede Medlem ogsaa sagde — det var vist nok ikke sidste Gang, han havde Ordet, men tidligere i Dag —, at han aldrig havde set, at man fra Venstres Side havde anket over, at man ikke fortolkede Alderdomsforsørgelsesloven human, er jeg i det heldige Tilfælde at kunne vise det ærede Medlem bestemte Artikler, hvor vi fra Venstres Side have paataalt Overgreb i saa Henseende, men det skal jeg ikke nærmere komme ind paa. Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) sagde, at det netop var Vejen til at gaa frem for at faa en bedre og humanere praktiseret Alderdomsunderstøttelse, at tale haarde Ord, og han sagde, at naar Venstre havde vokset sig stærkt, var det, fordi Venstre havde talt haarde Ord. Jeg skal sige til det ærede Medlem, at min Opfattelse er stik modsat hans. Naar Venstre har vokset sig stort og stærkt, og naar Venstre er vokset dertil, at det nu sidder inde med Regeringen, er det, fordi Venstre hele Tiden har søgt at fremsætte Humanitetens og Retfærdighedens Krav saa godt og saa stærkt, som det har været muligt. At Venstre har talt haarde Ord undertiden til Godsejerne, som det ærede Medlem sagde, er ganske naturligt. Naar Godsejerne vare med til at gaa uden om det, som var Grundlovens Forudsætninger, som det er blevet sagt, er det naturligt,

at Venstre har talt haarde Ord, men det vil det ærede Medlem dog vist ogsaa indrømme er noget ganske andet, end at man i Almindelighed skulde give sig til at moralisere for Befolkningen ved at skælde dem ud efter Noder fra den ene eller anden Kant. Det vilde dog være en underlig Mission for et politisk Parti at paatage sig.

A. Nielsen: Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) begynder nu at rykke sig. Det glæder mig. Han siger: Formelt kan jeg have Ret, men reelt har han Ret. Hvis han havde vendt det om, kunde det være muligt, at det var rigtigt, hvad han udtalte, for saa vidt som man kunde sige, at formelt var det Berg-Hørupske Forslag ikke endelig forkastet, det var ganske vist forkastet som Ændringsforslag og dermed afgjort, Tinget havde taget Stilling dertil, men det laa som Hovedforslag fremdeles. Der kunde det ærede Medlem sige, at formelt har han Ret, men reelt har han saa grundig Uret, som han kan have, thi Tinget havde ved sin Afstemning, da det var fremme som Ændringsforslag til Øl- og Sukkerloven, saa bestemt og klart taget Stilling dertil, at der var intet Haab om, at vi kunde redde Øllet til Fordel for en Alderdomsforsørgelse. Den Ting var soleklar i det Øjeblik, vi toge vor Afstemning over den Bojsenske Lov, og derfor har det ærede Medlem ikke Spor af Ret til at sige, at vi stode frit, og at derfor stemte vi, som vi gjorde. Det er aldeles ikke sandt. Det ærede Medlem maa erkende det, naar han undersøger Sagen, hvis han ikke vil tro mig paa mine Ord. Han siger, at Sagen var modnet til Løsning i Befolkningen, og derfor kunde man blive ved at haabe, men det nytter ikke at undersøge, om en Sag er modnet i Befolkningen eller ej, thi naar Afgørelsen staar for i Rigsdagen i Dag eller i Morgen, maa vi træffe vor Afgørelse her og hver for sig tage Stilling dertil, selv om vi tro paa, at ude i Befolkningen gror der Muligheder for en anden Afgørelse. Naar Afgørelsen skal træffes her i Rigsdagen i Dag eller i Morgen, maa vi tage Ansvaret paa os, og det kan ikke hjælpe, at vi bagefter skyde os ind under Ting, som ere i Strid med Sandheden i de historiske Forhold.

Sabroe: Jeg ønsker over for det ærede Medlem fra Vraa (Th. Larsen) at konstatere, at der ikke i denne Sal, heller ikke fra hans Side, er fremkommet et eneste Ord til Forsvar for den Holdning, som